

Η ΕΝ ΓΑΥΡΕΙΩ ΤΗΣ ΑΝΔΡΟΥ ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΠΑΝΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ

ΚΑΙ ΤΡΙΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΠΕΡΙ ΑΥΤΗΣ ΣΙΓΙΛΛΙΑ
ΜΕΛΕΤΙΟΥ ΤΟΥ ΠΗΓΑ
ΠΑΠΑ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΤΗΡΗΤΟΥ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΘΡΟΝΟΥ
ΚΑΙ ΡΑΦΑΗΛ Β', ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΜΕΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΑΝΕΚΔΟΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Παρά τὸ χωρίον Γίδες τοῦ Γαυρείου, ἐπὶ τῆς κλιτύος τοῦ ὄρους
Μεταμορφώσεως καὶ ἐντὸς τῆς σχηματιζομένης αὐτόθι χαράδρας ἐγεί-

Η ΣΦΡΑΓΙΣ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ

ρεται ναὸς περικαλλῆς, κοινῶς γνωστός
ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Σωτεῖρα. Ὁ ναὸς
οὗτος ἀνήκει εἰς τὴν πάλαι ποτὲ ἀκμά-
ζουσαν αὐτόθι, ἀλλ' εἰς ἐρείπια ἤδη κατα-
κειμένην μονὴν τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ
Χριστοῦ, ἐπικεκλημένην Μονὴν τοῦ Παν-
τοκράτορος.

Ἡ Μονὴ τοῦ Παντοκράτορος ἰδρύθη
τελευτῶντος τοῦ ις' αἰῶνος καὶ δὴ ἐν ἔτει
1596 ὑπὸ τοῦ μοναχοῦ Μαξίμου Μαγνεν-
τίου, τοῦ καὶ Μωϋσῆ ἐπικαλουμένου, ἐκλέ-

ξαντος καὶ ἀγοράσαντος τὴν τοποθεσίαν ταύτην ἐπὶ τῇ σκοπῇ νὰ ἀνεγείρῃ
αὐτόθι Μονὴν, καθὼς ἐξάγεται ἐκ τοῦ κατωτέρω ἐγγράφου, ὅπερ, ἀνέκ-
δοτον ἔν, δημοσιεύομεν παρὰ πόδας, ὡς ἀκριβῶς ἔχει ἐν τῷ ἀρχετύπῳ :

«† 1596 ἀπρ. 25.

† Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἀμήν. Εἰς τὴν Ἄντρον, εἰς τῶπον Γη-
διῶτον τὸ μέρος εἰς τὴν Καμάρα ἐμπροσθεν ἀξιώπιστον μαρτίρον τῶν
κάτωθεν ὑπογεγραμμένων, τὴν σήμερον ὁμολογᾷ ἡ Θηρέσια τοῦ ποτὲ
Λέα Γρανιτζηῶτι γυνέκα μὲ τὰ πεδιᾶ τις καὶ μὲ τὰ πρόγονιά τις,
τὸν λεγόμενον Γρίκα καὶ Δημήτρη καὶ Γεώργι καὶ Μίχα, δίδουν καὶ
εἰς παντοτηγὸν πουλοῦν καὶ παραδίδουν πρὸς τὸν κύρ Μάξημον ἓνα
κλεισμα εὐρισκόμενον εἰς τὴν Καμάριζαν συμπληᾷξει τοῦ Δίμα Γρα-
νιτσιῶτη ἀπὸ τὴν κάτω μεριά, καὶ ἀπὸ τὸ ἄνωθεν ὅλο ἀγρόμα· τὸ
αὐτὸ κλεισμα κατα ποσ γιρήξει μέσα ἀγρῆο καὶ ἡμερον δίδουν το τοῦ
ἀνοθεν κύρ Μάξημου νὰ τὸ ἔχει διὰ γονῖν του, ἡγουν διὰ μούλι του,
νὰ τὸ καμι μοναστήρι, νὰ τὸ ἔχει αὐτὸς καὶ ἡ καλογηρή του διὰ τῆς
ὡδε πουλήσεως· καὶ ἔβαναν καὶ ἀπονοφτάδες τὸν Νικολί Γρανιτσιῶτι

καὶ Γρίνη Μπουλιμέτι καὶ Ἰωάννην τοῦ ποτὲ Νικολὶ Γρανιτσιώτι καὶ ἀποκόψασιν το καὶ ἔκαμάν το ἄσπρα 1000 εἴτη ἄσπρα χήληα, τὰ ὡπία ἄσπρα ὠμολογοῦν ἡ ἀνοθεν πουλητάδες πὸς ἐπίραν καὶ ἐπερήλαβαν διὰ τιμὴν καὶ πληρομὴν τοῦ ἀνοθεν κλεισμάτου ἀπο τον ἀνοθεν κῦρ Μάξημον τὰ ἀνοθεν ἀσπρα σωστά ὡς ἀνοθεν, καὶ προμετάρουν διὰ παντοτινὰ νὰ μαντινίρουν² καὶ νὰ ντεφεντέρουν³ τὸν ἀνοθεν κῦρ μάξημον καὶ τοὺς καλογήρους τοῦ ἀπαντας εἰς τὰ καλά τους ὅπου ἔχουν καὶ ὅπου ἀπαντηγένουν, ὡς καθὸς τὸ θέλουν κάμνι. καὶ μὲ τὸ θέλημά τον καὶ ὠλοιδὸν τοῦ Γιδιώτου νὰ γήνι τὸ ἀνοθεν μοναστηρι καὶ νὰ μὴν ἰμορρὴ νὰ τοὺς διασίσι κανεῖς διὰ κανένα κερὸν. καὶ εἰς τοῦτο ἀπομένει ὁ ἀνοθεν κῦρ Μάξημος νὰ γράφει τρία ὠνόματα, τὸν γέρον Λέκα καὶ τὴν πρότι τοῦ γινέκα καὶ τὴν στερνὶ νὰ μνημονεύοντε εἰς τὸ ἀνοθεν μοναστήρι, ὅπου γίνετα ἡ πληρομὴ τοῦ αὐτοῦ κλεισματος ὡλη ἄσπρα 1500 ἡτι χήληα πεντακόσια, καὶ τάζουν καὶ ἀπομένουν ὡλι οἱ Γιδιώτες μικρὶ καὶ μεγάλῃ νὰ μὴν ἀφηνουν νὰ τὸν πιράζῃ κανοῖς τὸν ἀνοθεν κῦρ Μάξημον ἢ τοὺς καλογέρους τοῦ εἰς τὸ ἀνοθεν μοναστήρι. ἀκόμι ὠμολογᾷ ὁ Γρίνις πὸς δίδι ἓνα κομάτι χοράφι ξεχωριστὰ διὰ τὴ ψυχὴ τοῦ ευρισκόμενο καὶ αὐτὸ μέσα εἰς τὸ ἀνοθεν κλεισμα καὶ νὰ μὴν πορεῖ νὰ τὸν διασίσι τὸν ἀνοθεν κῦρ Μάξημον κανοῖς καὶ εἰς αὐτὸ διὰ κανέναν κερὸν. καὶ ὡπιος ἤθελε μετανοήσι νὰ πληρόνι δουκάτα ἑκατόν. καὶ βάνουσι διὰ ἐπίτροπόν τους ἡ διῶ τους εἰς τὸ κάστρο τὸν μαστρο Τίνο Μακρὴ ὅπως θελήσῃ ὁ ἀνοθεν κῦρ Μάξημος νὰ πιγαῖνι εἰς τὸν ἀφέντι τὸν καδὶ νὰ τοῦ καμὶ χοτζέτι εἰς τὸ ἀνοθεν κλεισμα. μάρτιρες παρακαλετὶ δέμας σηναδινός τοῦ ποτε ἰωάννι καὶ γεώργις σηναδινός τοῦ ποτε δέμα καὶ λάλος τοῦ ποτε μουζάκι καὶ γρίνις γρανιτσιώτις καὶ ἀντονις γαβαλιᾶς, ἀντονις ληγίζος μάρτις καὶ τζάνες ἡος τοῦ ἀνοθε ληγίζου μάρτις καὶ μαρτινος μακρὴς μαρτις καὶ το ἀνοθεν μοναστήρη νὰ υνε ελευτερο νὰ μὴν πληρόνι χαράτζῃ. καὶ τα ἀνωθι ὠνόματα ὅπου γράφουνται εἰς τὸ ἀνοθι μοναστήρι νὰ μνημονεβουντε πρὸτος πρὸτος λέκας καὶ ἡ γινέκα τοῦ ἡ πρότι μάγγα καὶ ὁ ἡος τοῦ γρίνις καὶ ἡ στερνι γινέκα τοῦ μαρια, ὅπου γινετε ἡ πληρομι τοῦ ἀνοθι κλεισμάτου με τα μετριτα ὡλα ἀσπρα τρίς χήλητάδες καὶ μαστρο γερονιμος μάρτις».

1. Ἵπόσχονται. Ἐκ τοῦ ἰταλ. *prometto*—ὑπόσχομαι.

2. Ἐκ τοῦ ἰταλ. *mantenere*—ρυλάττω, ὑποστηρίζω.

3. Ἵπερασπίζονται. Ἐκ τοῦ ἰταλ. *difendo*—ὑπερασπίζομαι.

Ἐχομεν δὲ σχετικῶς καὶ τὸ ἐξῆς ἔγγραφον, ὅπερ, ἀνέκδοτον ἐπίσης ἔν, εἶνε λίαν δυσανάγνωστον, βρῖθον ἀπέπτων ἀνορθογραφῶν.

«† 1596 οκτοβρίου 15

† εἰς τὴν ἄντρο εἰς τὸν τῶπον γιδῖστον ἤγγουν εἰς τὸ μοναστήρι του κυρ μάξημου εἰς τοῦ παντοκράτορος εἰς τόπον λεγόμενον Καμάρα ὁ δίμας γρανιτζιώτις του ποτε γγίνη διὰ λόγου του καὶ τοὺς αὐτοῦ κλοιρονόμους καὶ διαδόχους δίδι καὶ παντωρινὰ πουλι καὶ παραδίδι πρὸς τὸν κύρ μάξημον ἓνα κομάτι κλεισμα ὄλο κατὰ πῶς ευρίσκετε, συμπληῶζή του ανοθι κύρ μάξημου μεσα κατα πας ἦνε κτισμένο ὄλο ἄγριον καὶ ἤμερο καὶ ἀπὸ τῆς ἄλλης μερειὰς αλλο αγριομα, να το ἔχει ο ανοθι κύρ μάξημος διὰ γονὴν καὶ ἀσάλευτον, ἤγγουν διὰ μούλκι του¹ ἔβαλαν καὶ ἀποκοφτὴ τὸν δίμα σηναδινὸ καὶ ἔκαμέν το ἄσπρα 720 ἦτι ευτακόσια ἦκοσι τα ὄπια ἄσπρα ωμολογί ω ανοθεν πουλητις πος τα ἐπήρεν σωστὰ ος ανοθι καὶ προμετάρει διὰ λόγου του καὶ δια τους αὐτου κληρονόμους νὰ μαντινίρουν καὶ νὰ τεφεντάρουν τὴν ανοθι πούλησιν ἀπάνο εἰς τα καλά τους οπου εχουν καὶ ὄπου ἀπαντέχουν· μάρτιρες παρακαλετὴ μαστρο γερόνιμος καὶ μαστρο σίδερης μαζαράκις του σιδέρι καὶ μαστρο τινος βιταλιώτης του λέκα καὶ γιάννης σηναδινός. καὶ . . . να του καμι χοντζέτι εἰς τὸν ἀφέντι του καδί».

Ἡ φερομένη κάτωθεν ὑπογραφή εἶνε λίαν δυσανάγνωστος, ἀποτελουμένη ἀπὸ δυσξύμβλητον μονοκονδυλιάν.

Ὀλίγον κατόπιν ὁ Μάξιμος Μαγγέντιος μετεβίβασε διὰ τοῦ ἱερέως Δημητρίου Χέλμη τὸ δεῦτερον τοῦτο ἔγγραφον καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ ἀπορρέοντα δικαιώματα εἰς τὴν οἰκογένεια Μπράϊλα². Ἡ παραχώρησις

1. Μούλκι εἶνε ἡ τελεία καὶ ἀπεριόριστος ἰδιοκτησία.

2. Ἡ οἰκογένεια Μπράϊλα ἦτο ἐκ τῶν ἀρχαίων καὶ σημαίνουσῶν ἐν Ἄνδρῳ οἰκογενειῶν. Οὕτω ἐν ἔτει 1581 ἀναφέρεται νοτάριος Ἄνδρου ὁ Λάζαρος Μπράϊλας, πιθανῶς δὲ ἀπόγονοι αὐτοῦ δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν οἱ ἐν τῇ μετὰ χεῖρας φροντισματι μνημονευόμενοι Λάζαρος Μπράϊλας, Βρετὸς Μπράϊλας καὶ Γαβριὴλ Μπράϊλας. Μεταξὺ δ' ἄλλων ἐκ τοῦ οἴκου τούτου ἀναφέρονται ὁ Ἰωάννης Νικολάου Μπράϊλας, ὅστις ἀπεστάλη τῇ 1788 μετὰ τοῦ κοτζάμπαση Λορέντζου Καίρη, τοῦ σιὸρ Δημητράκη Πολέμη, τοῦ σιὸρ Φραντζεσκάκη Δελλαγραμμάτικα, τοῦ ἱερέως Δημητρίου Δουλοῦδη καὶ ἄλλων εἰς Κωνσταντινουπόλιν ὅπως ἐνεργήσωσι διὰ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ἀγῶ τῆς νήσου Μεϊμέτ, ὅστις «ἐγίνετο ὁ αἷτιος εἰς τὸ νὰ ἀφανίζεται ὁ τόπος». Κατὰ τὰ ἔτη 1837 καὶ 1841 ἀναφέρονται ὁ Μελέτιος Μπράϊλας, Κορθιεὺς, ἠγούμενος τῆς ἐν Ἄνδρῳ μονῆς τῆς Παναχράντου καὶ Νικόλαος Μπράϊλας, πρωτοπαπᾶς Δαμύρων. Εἰς δὲ τὸ κατὰ τὴν 10 Μαΐου 1821 συνταχθῆν ἐν Κάτω Κάστρῳ τῆς Ἄνδρου ἔγγραφον, δι' οὗ ἐκηρύχθη ἡ κατὰ τῶν Τούρκων ἐπα.

αναφέρεται κάτωθεν του ίδιου έγγραφου ως εξής:

«'Εγώ παπὰ Δημήτριος Χέλμης μετὰ πάσης ἀληθείας καὶ πίστην Θεοῦ εμαϊτάθεσα τὸ παρὸν γράμμα εἰς χεῖρας λαζάρου μπράιλα καὶ βρετοῦ μπράιλα τοῦ λαζάρου».

Μετὰ ἐν μόλις ἔτος, τῇ 1597, ἡ Μονὴ τοῦ Παντοκράτορος ἀνεγνωρίσθη ὡς σταυροπηγιακὴ, ἐκδοθέντων περὶ τούτου δύο σιγίλλιον ὑπὸ Μελετίου τοῦ Πηγᾶ, πάπα καὶ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, ὡς τοποτηρητοῦ τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου. Ἐξεδόθη δὲ τῇ 1604 καὶ τρίτον σιγίλλιον ὑπὲρ τῆς Μονῆς ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ραφαήλ Β', τοῦ ἀπὸ Μηθύμνης γεγονότος. Καὶ τὰ τρία ταῦτα σιγίλλια, ἀνέκδοτα ὄντα, δημοσιεύομεν ὡδε:

† Μελέτιος ἐλέω Θεοῦ πάπας καὶ πατριάρχου τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας καὶ τοποτηρητῆς τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου.

† Χρήσιμον, ἀναγκαῖόν τε καὶ ἐπωφελὲς ἔργον ὑπάρχει τὸ ἀνεγείρειν καὶ ἀνακτίζειν εὐσεβῶς καὶ θεαρέστως σεβάσματα Μοναστήρια καὶ ναοὺς Θεοῦ, καὶ θεῖα καταγώγια, καὶ οὐ μόνον προθυμεῖσθαι περὶ τειχίζειν λίθους καὶ πλίνθους αὐτὰ καὶ παντοίαις ἄλλαις οἰκοδομαῖς, καὶ εὐθεσῖαις, ἀφιερῶσαι τε καταπλουτίζειν, καὶ προσόδοις ἄλλαις, ἀλλὰ καὶ φροντίδα ποιήσασθαι διατηρεῖσθαι καὶ συνεχίζεσθαι αὐτὰ εἰς δόξαν Θεοῦ ἴδιον γὰρ φρονίμου οὐ μόνον κτήσασθαι τ' ἀγαθὰ, ἀλλὰ καὶ φυλάξαι, καὶ ἀδεῖξαι ὡς δυνατόν.

Ἐπειδὴ τοίνυν καὶ ὁ ἐν μοναχοῖς δοσιώτατος κύρ Μάξιμος Μαγνέντιος ὁ καὶ Μωϋσῆς, θεοφιλεῖ κίνηθεῖς γνώμη, τὸ μὲν ἐξ ἰδίων ἀναλωμάτων, τὸ δὲ καὶ ἐξ ἐλεημοσυνῶν τῶν χριστιανῶν, ἀνήγειρε καὶ συνέστησατο εἰς δόξαν Θεοῦ Μοναστήριον τοῦ Παντοκράτορος Θεοῦ, πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ἀμολόχου, ἐν τῇ τοποθεσίᾳ Καμάρας, ἐπαρχίας τῆς ἐπίσκοπῆς Ἄνδρου, καὶ τοῦτο ἐκ θεμελίων αὐτῶν καὶ βάθρων ἀνοικοδομήσας, ἀδείξ ἡμετέρᾳ σταυρὸν ἱερὸν ἐπήξατο, καὶ σταυροπήγιον ἡμέτερον πατριάρχικόν εἶναι καὶ ὀνομάζεσθαι κανονικῶς ἀπεδείξατο, ἐν ᾧ καὶ ἱερομονάχους, καὶ μοναχοὺς σὺνήγαγε, καὶ ὡς δυνατόν αὐτῷ σκευεσὶν ἱεροῖς, καὶ βιβλίοις, ἀμπελώσῃ τε καὶ χωραφείοις, καὶ ἄλλοις κτήμασι κατεκόσμησε, ταῦτα πάντα προσηλώσας αὐτῷ, ὅπως εἰς δόξαν Θεοῦ συναθροισθέντες πατέρες, ἔχοντες τὰ πρὸς ζωάρκειαν, ἐν ἡσυχίᾳ ζῶσι, καὶ θεῷ μόνῳ δουλεύουσιν. Ἐπεὶ δὲ ὁ διαληφθεὶς δοσιώτατος ἐν μοναχοῖς κύρ Μάξιμος Μαγνέντιος ὁ καὶ Μωϋσῆς, οἷα κτήτωρ καὶ ἀνακαινιστῆς, ἠτήσατο ἵνα καὶ τὸ Μοναστήριον αὐτὸ ὡς πατριάρχικὸν ἀναστήσῃ ἐν Ἄνδρῳ, μετὰ τῶν ἄλλων προκρίτων τῆς νήσου ὑπογράφεται καὶ ὁ Γεώργιος Χατζῆ Ἀντωνίου Μπράιλας.

κὸν σταυροπήγιον ἢ ἀδούλωτον καὶ ἀκαταπάτητον, διὰ τοῦτο καὶ ἡ μετριότης ἡμῶν τὴν δέξιν αὐτοῦ μὴ παριδοῦσα γράφει καὶ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀποφαίνεται διὰ τοῦ παρόντος αὐτῆς σιγγιλλιδώδου γραμματος, ἵνα πρῶτον μὲν τὸ Μοναστήριον αὐτό, ὡς πατριάρχικόν σταυροπήγιον, εἴη παντελεύθερον, ἀδούλωτον, καὶ ἀκαταπάτητον, καὶ αὐτόνομον, μηδενὶ μηδὲν ὀφείλον ἀποδιδόναι ἄχρι ὀβολοῦ, καὶ οἱ ἐν αὐτῷ ἀσκούμενοι ἀνενόητοι ὑπάρχωσι, καὶ διάγωσι κοινοβιτικῶς, ὡς καὶ ἄλλα σεβάσματα Μοναστήρια, μηδὲν ἴδιον ἔχοντες, ἀλλὰ πάντα κοινά, δρώματά τε καὶ πόματα, σκεπάσματα τε καὶ ὑποδήματα, ζῶντες καὶ αὐτοὶ ἐν Χριστῷ εἰρηνικῶς καὶ σκανδάλου ἐκτός, ἔχοντες καὶ γνώμην φιλάδελφον καὶ κατὰ θεόν, μνημονεύουσι δὲ ἐν ταῖς θείαις καὶ ἱεραῖς τελεταῖς τοῦ ὀνόματος τοῦ κατὰ καιρὸν οἰκουμενικοῦ πατριάρχου καὶ οὐδενὸς ἄλλου, παρέχουσι τε ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ κατ' ἔτος ἡμισίαν λίτραν κηροῦ λυχνοκαΐας ἕνεκα καὶ οὐδὲν ἄλλο. γενέσθαι δὲ ἀποφαινόμεθα ὁ ἡγούμενος αὐτῶν ἐκλεγόμενος ἐκ τοῦ μέσου αὐτῶν, ὡς ἐν τοῖς λοιποῖς γίνεται κοινοβίσις, αἱ δὲ χειροτονίαι αὐτῶν γενέσθωσαν παρὰ τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως ἀμισθεί, καὶ δέχα οἰασοῦν δόσεως, ἂν δὲ τυχὸν δυστροπή καὶ τοῦτο ἀναβάλλεται, προσκαλεῖν ἕτερον ἄδειαν ἐχέτωσαν ὃν ἂν βούλωνται, μηδενὸς δίκαιωμα ἔχοντος ἀργεῖν ἢ ἀφορίζειν αὐτούς, ἀλλ' οὐδὲ τοῦ κατὰ τόπον ἐπίσκοπου, πλὴν τῆς ἡμῶν μετριότητος καὶ τοῦ κατὰ καιρὸν πατριάρχου πρὸς δὲ τούτοις ὅσα κτήματά τε καὶ πράγματα, ἀμπέλια καὶ χωράφια, καὶ λοιπὰ κίνητὰ καὶ ἀκίνητα προσηλώθησαν τῷ αὐτῷ θείῳ μοναστηρίῳ παρ' αὐτοῦ, ἢ παρὰ τῶν ἐνασκουμένων, ἢ παρ' ἄλλων ἱερωμένων, ἢ λαϊκῶν, ἢ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀφιερωθήσονται, ὧσιν ἀναφαίρετα καὶ ἀναπόσπαστα, μηδενὸς ἢ τῶν συγγενῶν αὐτῶν, ἢ ἄλλου τίνος προσώπου ἀποσπάσαι τι τολμήσαντος, ἱερωμένου ἢ καὶ λαϊκοῦ, ἐν ἀργῖα ἀσυγγνώστῳ καὶ ἀφορισμῷ ἀλύτῳ τῷ ἀπὸ Θεοῦ Παντοκράτορος· τὰ γὰρ ἀπαξ τῷ θεῷ ἀφιερωθέντα ἀνεκποίητά εἰσι καὶ ἀναπόσπαστα, ὡς οἱ θεοὶ κανόνες διορίζονται. Πρὸς δὲ τούτοις ἀποφαινόμεθα, ἵνα μηδεὶς τῶν ἐν αὐτῷ ἐνασκουμένων ἱερομονάχων ἢ μοναχῶν ἄδειαν ἔχῃ ἐξέρχεσθαι τοῦ Μοναστηρίου αὐτοῦ καὶ ἐν ἑτέρῳ ἀπέρχεσθαι, καὶ ἐκ τῶν ἀφιερωθέντων ἀποσπάσαι τι, ἐν ἀργῖα τοῦ τε ἀποδράσαι τολμήσαντος καὶ τῶν δεχθησομένων αὐτόν, καὶ ἀφορισμῷ ἀλύτῳ, ἀλλ' οὐδ' ὅταν τις τῶν ἐνασκουμένων τελευτήσῃ, οἱ συγγενεῖς ἐκείνου ἄδειαν ἔχωσι λαμβάνειν τι τῶν ἀφιερωμένων τῷ Μοναστηρίῳ αὐτῷ, ἐν θάρρει ἀφορισμοῦ. Ὅστις οὖν φυλάξει καὶ διατηρήσει ὅσα προείπομεν περὶ τε τῆς

κοινοβιακής καταστάσεως τοῦ αὐτοῦ θείου Μοναστηρίου, καὶ τῶν προσηλωθέντων καὶ προσηλωθησομένων κτημάτων, τῆς τε εἰρηγνικῆς διαγωγῆς, καὶ τοῦ μηδένα ἐξέρχεσθαι τοῦ Μοναστηρίου, καὶ ἀποδρᾶν, καὶ τῶν ἄλλων, οὕτως συγκεχωρημένος ἔστω ἀπὸ θεοῦ, ὅς δ' ἀθετήσῃ ἐν τούτων, καὶ κατὰ τι ἐναντιωθῆναι τολμήσει, ἢ ἐπηρεάσαι τὸ βῆθὲν Μοναστήριον καὶ κτήματα αὐτοῦ, ὁ τοιοῦτος ἀργίᾳ ἀσυγγνώστῳ καὶ ἀφορίσμῳ ἀλύτῳ καθυποβληθήσεται.

Ὅθεν καὶ εἰς τὴν περὶ τούτου δῆλωσιν καὶ ἀσφάλειαν καὶ τὸ παρὸν τῆς ἡμῶν μετριότητος σιγγιλλιώδες γράμμα ἐγένετο καὶ ἐπεδόθη τῷ διαληφθέντι ὁσιώτατῳ ἐν μοναχοῖς κυρ Μαξίμῳ Μαγνεντῷ τῷ καὶ Μωῦσῃ τῷ κτήτορι, καὶ δι' αὐτοῦ τῷ σεβασμῷ αὐτῷ Μοναστηρίῳ, τῷ πατριάρχικῳ σταυροπηγίῳ, τῷ ἐπ' ὀνόματι τιμωμένῳ τοῦ Παντοκράτορος, ἐν ἔτει τῷ ἀπὸ Χριστοῦ αφψζ', ἐν μηνὶ φεβρουαρίῳ κ', ἰνδ. η'.

† Μελέτιος ἐλέω Θεοῦ πάπας καὶ πατριάρχῃς τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας, τοποτηρητῆς τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου.

† Ὁ Ἡρακλείας Διονύσιος καὶ ἐπίτροπος τῶν ἀρχιερέων.

† Γεδεών, τοποτηρητῆς τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων καὶ τοῦ Καισαρείας καὶ Καππαδοκίας.

† Ὁ μέγας σκευοφύλαξ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Γαβράς.

† Ὁ μέγας βῆτωρ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Γεώργιος.

† Ὁ λογοθέτης τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Ἀλέξανδρος.

† Ὁ πρωταποστολάριος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Μιχαήλ.

† Ὁ πριμικήριος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Στέφανος.

† Ὁ μέγας δομέστικος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Ἀλέξανδρος.

† Μελέτιος ἐλέω Θεοῦ πάπας καὶ πατριάρχῃς Ἀλεξανδρείας καὶ τοποτηρητῆς τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου.

† Ἐπειδὴ ὁ ἐν μοναχοῖς ὁσιώτατος κυρ Μάξιμος Μαγνεντῆς ὁ ἐξ Ἄνδρου, ζήλω θεῖω, καὶ θεῖω κινήθεισ ἔρωτι, ἐξ ἰδίων ἀναλωμάτων, καὶ ἐξ ἐλεημοσυῶν τῶν χριστιανῶν, ἐκ βάθρων καὶ ἐξ αὐτῶν θεμελίων ἀνίδρυσε καὶ συνεστήσατο σεβάσιμον καὶ θεῖον Μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Παντοκράτορος καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς ἀγιωτάτης ἐπίσκοπῆς Ἄνδρου, πρὸς τὸ μέρος Ἀμολόχου, ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τῆς Καμάρας, καὶ ἀδεία ἡμετέρα σταυρὸν ἱερὸν ἐπήξατο, καὶ σταυροπήγιον πατριαρχικὸν εἶναι καὶ ὀνομάζεσθαι ἀπεκατέστησε, βλέποντες δὲ τινες τὴν θεάρεστον αὐτοῦ ὁρμὴν καὶ

προαίρεσιν, αὐτοθελῶς καὶ αὐτοπροαιρέτως καὶ ἀδιάστως ἀφίερῶσαν ἐν αὐτῷ τῷ σεβασμῷ Μοναστηρίῳ καὶ πατριαρχικῷ σταυροπηγίῳ τινὰ τῶν κτημάτων καὶ τῶν πραγμάτων αὐτῶν, τῶν κινήτων καὶ ἀκινήτων, καὶ αὐτοκινήτων, ὑπὲρ ψυχικῆς αὐτῶν σωτηρίας, καὶ εἰς τὸ δῖηνεκὸς μνημονεύεσθαι, ἐπαγγελάμενοι καὶ τὸ μοναχικὸν ἐπενδύθηναι σχῆμα φοβούμενοι δὲ ἵνα μὴ μετὰ τὴν αὐτῶν ἀποβίωσιν ἐκ τῶν συγγενῶν αὐτῶν τις θελήσῃ ἀποσπάσασθαι τι τούτων τῶν τῷ Θεῷ ἀφιερωθέντων καὶ ἰδιοποιηθῆ, ἢ καὶ τις τῶν ἀφιερωσάντων ὀψέποτε μεταμεληθεὶς ἀνατρέψαι βουληθῆ τὴν καλὴν ταύτην ἀφιέρωσιν, γράμματος ἡμετέρου πατριαρχικοῦ ἐδεήθησαν, διὰ τοῦτο καὶ ἡ μετριότης ἡμῶν, τὴν αἴτησιν αὐτῶν ἀποδεξαμένη ὡς εὐλογον, γράφει καὶ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀποφαίνεται συνοδικῶς, ἵνα πάντα ὅσα κτήματα, καὶ πράγματα, κινήτά, καὶ ἀκίνητα, καὶ αὐτοκίνητα, ἀφιερώθησαν ἐν αὐτῷ τῷ σεβασμῷ, καὶ θεῷ Μοναστηρίῳ τῷ ἡμετέρῳ πατριαρχικῷ σταυροπηγίῳ τοῦ Παντοκράτορος, ἢ καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν ἀφιερωθήσονται παρ' ἱερωμένων, ἢ λαϊκῶν, ἢ καὶ μοναχῶν, ὡς καλῶς ἀφιερωθέντα ὄσιν ἀναφαίρετα, ἀνεκποίητα καὶ ἀναπόσπαστα ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Μοναστηρίου ἕως ὃ ἥλιος ἐφορᾷ, μηδενὸς τῶν ἀφιερωσάντων, καὶ ἀφιερωσόντων, ἢ τῶν διαδόχων καὶ κληρονόμων αὐτῶν τολμήσονται ὀψέποτε ἀποσπάσαι τι ἐξ αὐτῶν, ἀλλ' οὐδὲ εἴ τις μονάσαι ἐπηγγείλατο καὶ οὐπω ἐφθασεν, οἱ κληρονόμοι ἐκεῖνα τὰ ἀφιερωθέντα ζητήσωσιν ὀπίσω λαβεῖν, ἀλλ' οὐδὲ οἱ ἐν αὐτῷ τῷ μοναστηρίῳ ἀποκλεισθέντες ἄδειαν ἔχουσιν ἐξελθεῖν τοῦ Μοναστηρίου αὐτοῦ, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ἀφιερωθέντα ἐν ἐτέρῳ Μοναστηρίῳ] σὺν ἑαυτοῖς ἀφοσιῶσαι. Εἰ δὲ τις ταῦτα τολμήσῃ, καὶ ἀποσπάσῃ τὰ ἅπαξ τῷ Θεῷ ἀφιερωθέντα, ἢ καὶ ἀφιερωθησόμενα, ὁ τοιοῦτος τοῦ ἱεροῦ καταλόγου ὢν, ἀργὸς ἔστω πάσης ἱεροπραξίας, καταφρονῶν δὲ τῆς ἀργίας καὶ ἀφωρισμένου ἀπὸ θεοῦ, τῶν λαϊκῶν δὲ ἢ καὶ τῶν μοναχῶν τυχῶν, ὃ μὴ γένοιτο, ἀφωρισμένος ἔστω ἀπὸ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος, καὶ κατηραμένος, καὶ ἀσυγχώρητος, καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτος, καὶ τυμπανιαῖος, καὶ ἐξω τῆς Χριστοῦ, ἐκκλησίας, καὶ τῆς τῶν χριστιανῶν ὀμηγύρεως πρὸς δὲ ἀποφαινόμεθα, ἵνα μηδεὶς τῶν Μητροπολιτῶν, ἢ τῶν Ἐπισκόπων, ἢ τις τῶν ἱερωμένων ἐναντίος φανῆ αὐτοῖς, καὶ ἐνοχλήσῃ αὐτοῖς κατὰ τι, ἐν ἀργία καὶ ἀφωρισμῷ. Ὅθεν ἐδόθη αὐτοῖς καὶ τὸ παρὸν συνοδικὸν ἔγγραφο, ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ ἀφψζ', φεβρουαρίου... ἰνδ. η'.

† Μελέτιος ἐλέψ. Θεοῦ πάπας καὶ πατριάρχης τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας καὶ τοποτηρητῆς τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου.

- † °Ο Ἡρακλείας Διονύσιος καὶ ἐπίτροπος τῶν ἀρχιερέων.
 † Γεδεών, τοποτηρητὴς τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων
 καὶ τοῦ Καισαρείας καὶ Καππαδοκίας.
 † °Ο μέγας σκευοφύλαξ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Γαβρᾶς.
 † °Ο μέγας ῥήτωρ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Γεώργιος.
 † °Ο λογοθέτης τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Ἀλέξανδρος.
 † °Ο πρωταποστολᾶριος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Μιχαήλ.

Τὰ ἀνωτέρω σιγίλλια φέρουσιν ἀπρωρημένα χαλκῶδουλλα καὶ οὐχὶ μολυβδόδουλλα. Ὁ ἐκδούς δὲ τὰ σιγίλλια ταῦτα πατριάρχης Μελέτιος ὁ Πηγᾶς ἦν ἀνὴρ περιώνυμος ἐπὶ σοφίᾳ καὶ ἀρετῇ, πάμπολλα δὲ φέρονται τὰ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ συγγράμματα καὶ ἰδίᾳ ἐπιστολαὶ πρὸς αὐτοκράτορας καὶ βασιλεῖς, δι' ὧν ἀνασκευάζει τὰς πλάνας τῶν τε λατίνων καὶ διαμαρτυρομένων. Κλειζὼν δὲ τὸν πατριαρχικὸν τῶν Ἀλεξανδρέων θρόνον ὁ Μελέτιος Πηγᾶς, μετεκλήθη κατ' ἐπίμονον ἀπαίτησιν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀρχιερέων καὶ προκρίτων τοῦ Γένους καὶ διήκνησε τὴν χειμαζομένην Μεγάλην Ἐκκλησίαν λίαν εὐδοκίμως ὑπὲρ τὸ ἐν ἔτος (1597--1599), ἀλλ' ἐκ μετριοφροσύνης δὲν ἔφερε τὸν τίτλον τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὡς ἐδικαιούτο, ἀλλ' ἀπλῶς μόνον ὑπογράφει «Τοποτηρητὴς τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου»¹.

1. Φαδρικόου, Ἑλληνικὴ Βιβλιοθήκη, τ. ΙΑ', ἐκδ. Harless, 1790—1809.—Νεοφύτου Κανσοκαλυδίτου, Βίος Μελετίου Πηγᾶ (ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς Ὀρθοδόξου Ὁμολογίας, ἔτ. 1769).—Κ. Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, Περί τῶν Ο' Ἐρμηνευτῶν, τ. Δ', Ἀθήνησι, αὐμθ', σ. 808 κ. ἔ.—Ἀνδρ. Παπαδοπούλου Βρετοῦ, Νεοελληνικὴ Φιλολογία, μέρος Α', ἐν Ἀθήναις 1854.—Γερμανοῦ Γρηγορά, Βίος Μελετίου Πηγᾶ, ἐν περιοδ. «Ἡανθώρα», τ. Θ', σ. 255.—Κωνσταντίου Α' τοῦ ἀπὸ Σιναίου Ἑλλάσσοις Συγγραφαί, ἐκδιδ. ὑπὸ Θ. Μ. Ἀριστοκλέους, ἐν Κωνσταντινουπόλει 1866, σ. 145.—Κ. Ν. Σάββα, Νεοελληνικὴ Φιλολογία, ἐν Ἀθήναις 1868, σ. 208. κ. ἔ.—Γεωργ. Γω. Ζασίρα, Νεὰ Ἑλλάς ἢ Ἑλληνικὸν Θέατρον, Ἀθήνησι 1872, σ. 427—433.—Νικολάου Κατραμῆ, Φιλολογικὰ Ἀνάλεκτα Ζακύνθου, ἐν Ζακύνθῳ 1880, σ. 111—115.—Ζαχαρίου Ν. Μαθᾶ, Κατάλογος Ἱστορικός τῶν πρώτων ἐπισκόπων καὶ τῶν ἐφεξῆς πατριαρχῶν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἐκδ. 6', ἐν Ἀθήναις 1884, σ. 119 καὶ 293.—Μανουήλ Γ. Γεθέων, Πατριαρχικαὶ Πίνακες, [ἐν Κωνσταντινουπόλει 1884], σ. 540 κ. ἔ.—Μελετίου, πατριάρχου Ἀλεξανδρείας τοῦ Πηγᾶ, Ἐπιστολαὶ πρὸς τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην Ἱερεμίαν τὸν Β' νῦν πρώτον ἐκδιδόντος Ἰωάννου Σακελίωτος, ἐν «Δελτίῳ Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας τῆς Ἑλλάδος» τ. Α', σ. 31—77.

† Ῥαφαὴλ ἑλέω θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

† Τὸ ἐποικοδομεῖν ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀγαθῶν πράξεων καὶ τινὰς προσθήκας ταύταις ἐπινοεῖν, ὥστε τὸ καλὸν ἐπὶ πλέον ἐδράζεσθαι καὶ στερωτέραν λαμβάνειν παγίωσιν, καὶ πάσαις προσβολαῖς ἐναντίας ἀτίνακτον γίνεσθαι, καὶ τὸ ἰσχυρὸν ἰσχυρότερον ἀπεργάζεσθαι ταῖς ἀρίσταις ἐπιποιήσεσι, μεγαλοπρεπῆς καὶ τῷ ὄντι θεάρεστον· οὕτω γὰρ τὸ ἀγαθὸν συντιθέμενόν τε καὶ συναρμολογούμενον, καὶ εἰς ἑνὸς ἔργου συμπλήρωσιν τελεσιουργούμενον πληρεστάτην καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ μισθοποδοσίαν τῇ Τριάδι χαρίζεται.

Ἐπεὶ τοίνυν καὶ ὁ ἐν μοναχοῖς ἐσιώτατος κύρ Μάξιμος Μαγνέντιος ὁ καὶ Μωϋσῆς θεῖο ζήλω κινήθεις, κόπου τε μὴ φεισάμενος οὐδενός, τὸ μὲν ἐξ ἰδίων ἀναλωμάτων, τὸ δὲ καὶ ἐξ ἐλεημοσυνῶν τῶν χριστιανῶν ἀνήγειρε καὶ συνεστήσατο εἰς δόξαν θεοῦ Μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Παντοκράτορος Θεοῦ πρὸς τὸ μέρος Ἀμολόχου, ἐν τῇ τοποθεσίᾳ Καμάρας, ἐπαρχίας τῆς ἐπισκοπῆς Ἁνδρου, καὶ τοῦτο ἐξ αὐτῶν θεμελίων καὶ βάθρων ἀνωκοδομήσατο, καὶ ἀδεία πατριαρχικῆ σταυρὸν ἱερὸν ἐπήξατο, καὶ σταυροπήγιον πατριαρχικὸν εἶναι καὶ ὀνομάζεσθαι κανονικῶς ἀπεδείξατο, ἐν ᾧ καὶ ἱερομονάχους καὶ μοναχοὺς συνήγαγε, καὶ ὡς δυνατὸν αὐτὸ σκεύεσιν ἱεροῖς, ἀμπελῶσι τε καὶ χωραφίαις, καὶ ἄλλοις κτήμασι, καὶ ἱεροῖς βιβλίαις κατεκόσμησε, ταῦτα πάντα προσηλώσας αὐτῷ, ὅπως εἰς δόξαν θεοῦ συναθροισθέντες ἱερομόναχοι καὶ μοναχοί, ἔχοντες τὰ πρὸς ζωάρκειαν, ἐν ἡσυχίᾳ ζῶσι καὶ θεῷ μόνῳ δουλεύουσιν. Ἐπεὶ δὲ ὡς κτήτωρ τοῦ Μοναστηρίου αὐτοῦ ὁ ἐσιώτατος οὗτος ἐν μοναχοῖς κύρ Μάξιμος ὁ καὶ Μωϋσῆς ἠτήσατο ἵνα καὶ τὸ Μοναστήριον αὐτὸ ὡς πατριαρχικὸν σταυροπήγιον εἶη ἀδούλωτον καὶ ἀκαταπάτητον, διὰ τοῦτο καὶ ἡ μετριότης ἡμῶν τὴν δέησιν αὐτοῦ μὴ παριδούσα γράφει καὶ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀποφαίνεται διὰ τοῦ παρόντος σιγγιλιώδους γράμματος, ἵνα πρῶτον μὲν τὸ Μοναστήριον αὐτὸ ὡς πατριαρχικὸν σταυροπήγιον εἶη παντελεύθερον, ἀδούλωτον, ἀκαταπάτητον καὶ αὐτόνομον, μηδενὶ μηδὲν ὀφείλον ἀποδιδόναι ἄχρι καὶ ὀβολοῦ, καὶ οἱ ἐν αὐτῷ ἑνασκούμενοι ἀνενόχλητοι ὑπάρχωσι, καὶ διάγωσιν ἀδελφικῶς καὶ κοινοδιακῶς, ὡς καὶ εἰς τὰ λοιπὰ σεβάσματα καὶ θεῖα Μοναστήρια, μηδὲν ἴδιον ἔχοντες, ἀλλὰ πάντα κοινά, βρώματά τε καὶ πόματα, σκεπάσματα τε καὶ ὑποδήματα, ζῶντες καὶ αὐτοὶ ἐν Χριστῷ εἰρηνικῶς καὶ σκανδάλων ἐκτός, ἔχοντες καὶ γνώμην φιλάδελφον καὶ κατὰ θεόν, μνημονεύουσι δὲ ἐν ταῖς θεαῖς καὶ ἱεραῖς τελεταῖς τοῦ ὀνόματος τοῦ κατὰ

καιρὸν οἰκουμενικοῦ πατριάρχου καὶ οὐδενὸς ἄλλου, παρέχασί τε τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ κατ' ἔτος ἡμίσειαν λίτραν κηροῦ λυχνοκαίας ἕνεκα καὶ οὐδὲν ἄλλο· αἱ δὲ χειροτονίαι αὐτῶν γενέσθωσαν παρὰ τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως ἀμισθεὶ καὶ δίχα τῆς οἰασοῦν δόσεως· ἂν δὲ τυχὸν δυστροπή, ὡς ἔτυχε, καὶ τοῦτο ἀναβάλλεται, ἄδειαν ἐχέτωσαν προσκαλεῖν ἕτερον ὃν ἂν βούλονται, μηδενὸς δικαίωμα ἔχοντος ἀργεῖν ἢ ἀφορίζειν αὐτούς, ἀλλ' οὐδὲ τοῦ κατὰ τόπον ἐπισκόπου, πλὴν τῆς ἡμῶν μετριότητος καὶ τοῦ κατὰ καιρὸν πατριάρχου· γενέσθω δὲ ἀποφαινόμεθα ὁ ἡγούμενος αὐτῶν γνώμη τοῦ διαληφθέντος κῦρ Μαξίμου τοῦ κτήτορος, ὃς ἂν εἴη πρὸς κυβέρνησιν καὶ αὐξήσιν τοῦ Μοναστηρίου καὶ μὴ πρὸς ἀφανισμόν· πρὸς δὲ τούτοις ὅσα κτήματά τε καὶ πράγματα, ἀμπέλια, καὶ χωράφια, καὶ λοιπὰ κινήτὰ καὶ ἀκίνητα προσηλώθησαν τῷ αὐτῷ θεῷ Μοναστηρίῳ παρὰ τε αὐτοῦ τοῦ κτήτορος, ἢ παρὰ τῶν ἐνασκουμένων πατέρων, ἢ παρ' ἄλλων ἱερωμένων, ἢ λαϊκῶν, ἢ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀφιερωθήσονται, ὧσιν ἀναφαίρετα, καὶ ἀναπόσπαστα, μηδενὸς αὐτῶν, ἢ τῶν συγγενῶν καὶ διαδόχων αὐτῶν, ἢ ἄλλου τινὸς προσώπου ἀποσπᾶσαι τι τολμήσοντος ἐν ἀργία ἀσυγγνώστῳ καὶ ἀφοριστῷ ἀλύτῳ τῷ ἀπὸ Θεοῦ Παντοκράτορος· τὰ γὰρ ἅπαξ τῷ Θεῷ ἀφιερωθέντα ἀνεκποιήτᾳ εἰσι καὶ ἀναπόσπαστα, ὡς οἱ θεῖοι κανόνες διορίζονται· πρὸς δὲ τούτοις ἀποφαινόμεθα ἵνα μηδεὶς τῶν ἐν αὐτῷ ἐνασκουμένων ἱερομονάχων ἢ μοναχῶν ἄδειαν ἔχῃ ἐξέρχεσθαι τοῦ Μοναστηρίου αὐτοῦ καὶ ἐν ἑτέρῳ ἀπέρχεσθαι, καὶ ἐκ τῶν ἀφιερωθέντων ἀποσπᾶσαι τι, ἐν ἀργία τοῦ τε ἀποδράσαι τολμήσοντος καὶ τῶν δεχθησομένων αὐτόν, καὶ ἀφορισμῷ ἀλύτῳ· ἀλλ' οὐδ' ὅταν τις τῶν ἐνασκουμένων τελευτήσῃ οἱ συγγενεῖς ἐκείνου ἄδειαν ἔχουσι λαμβάνειν τι τῶν ἀφιερωμένων τῷ Μοναστηρίῳ αὐτῷ ἐν βάρει ἀφορισμοῦ· ὁμοίως καὶ τὰ παρὰ τῶν δοκίμων ἀφιερούμενα οἱ κληρονόμοι ἐκείνων μὴ ζητῶσιν ἐν βάρει ὡσαύτως ἀφορισμοῦ· ἔτι δὲ καὶ ὅταν τις χρίσις ἢ ἀμμισθήτησις συμβῇ μεταξὺ τῶν ἐνασκουμένων μηδενὶ ἄλλῳ ἐξέστω κρίνειν ἢ ἀναθεωρεῖν εἰμὴ ὁ κτήτωρ αὐτός ὁ κῦρ Μάξιμος καὶ οἱ τοῦ Μοναστηρίου ἐπίτροποι, ἄδειαν ἔχοντες εἰσάγειν καὶ ἐξάγειν ἐν τῷ Μοναστηρίῳ αὐτῷ ὃν ἂν θελήσωσι, μηδενὸς ἐναντιουμένου αὐτοῖς ἢ ἀντιλέγοντος, οὐδὲ τοῦ κατὰ τόπον ἐπισκόπου ἄδειαν ἔχοντος συγχωρεῖν τινα αὐτῶν δίχα γνώμης τοῦ κτήτορος. Ὅστις οὖν φυλάξει καὶ διατηρήσει ὅσα προείπωμεν περὶ τε τῆς κοινοβιακῆς καταστάσεως τοῦ Μοναστηρίου αὐτοῦ καὶ τῶν προσηλωμένων καὶ προσηλωθησομένων κτημάτων, τῆς τε εἰρηνικῆς διαγωγῆς, καὶ τοῦ μηδένα ἐξέρχεσθαι τοῦ Μοναστηρίου καὶ ἀποδρᾶν, ἀλλ' οὐδέ τι νοσφί-

ζεσθαι, οὗτος συγκεχωρημένος ἔστω ἀπὸ Θεοῦ, ὃς δ' ἀθετήσῃ ἐν τούτων. ἢ κατὰ τι ἐναντιωθῆναι τολμήσῃ, ἐπηρεάζων τὸ ρηθὲν Μοναστήριον καὶ τὰ κτήματα αὐτοῦ, ὁ τοιοῦτος ἀρχία ἀσυγγνώστῳ καὶ ἀφορισμῷ ἀλύτῳ καθυποβληθήσεται. Ὅθεν καὶ εἰς τὴν περὶ τούτων ταύτην βεβαίωσιν καὶ ἀσφάλειαν καὶ τὸ παρὸν τῆς ἡμῶν μετριότητος σιγίλλιδες γράμμα ἐγένετο καὶ ἐπεδόθη τῷ διαληφθέντι δσιωτάτῳ ἐν μοναχοῖς κῦρ Μαξίμῳ Μαγνετίῳ τῷ καὶ Μωϋσῆ, καὶ δι' αὐτοῦ τῷ σεβασμίῳ αὐτῷ Μοναστηρίῳ τῷ πατριαρχικῷ σταυροπηγίῳ τῷ ἐπ' ὀνόματι τιμωμένῳ τοῦ Παντοκράτορος Χριστοῦ. Ἐν ἔτει ζριβ', ἐν μηνὶ δεκεμβρίῳ, ἰνδικτ. β' ¹.

† Ῥαφαὴλ ἑλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

Ἐπονται οὐκὼ υπογραφαὶ ἀρχιερέων, ἐξ ὧν διακρίνεται μόνῃ ἡ τοῦ Θεβῶν Ἰωάσαφ.

† Ὁ μέγας οἰκονόμος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας.

† Ὁ μέγας σκευοφύλαξ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ Νικομηδείας.

† Ὁ μέγας ῥήτωρ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ Γάνου καὶ Χώρας.

Ὁ δικαιοφύλαξ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας.

Ὁ τὸ ἀνωτέρω σιγίλλιον ἐκδοὺς πατριάρχης Ῥαφαὴλ ὁ Β', ὁ ἀπὸ Μηθύμνης γεγονώς, ἐκράτησε τοὺς οἴκους τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1603 μέχρι τοῦ 1607. Ἐπὶ τῆς πατριαρχείας αὐτοῦ καθιερώθησαν ἐπισημῶς αἱ ζῆταια καὶ τὰ ἐμβατικά, ἐξεδόθη δὲ καὶ συνοδικὸς τόμος, δι' οὗ ἐθεσπίσθη ὅπως οἱ ἀρχιερεῖς οἱ μὴ παρέχοντες εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν προθύμως τὰς κεκανοισμένας κατ' ἔτος ὑπὲρ αὐτῆς εἰσφοράς καθαιρῶνται ὑπὸ τοῦ πατριάρχου καὶ ἐκβάλλωνται τῆς ἐπαρχίας των ἀναπολογήτως. Οὕτω συνέβη πολλοὶ τῶν ἀρχιερέων δις καὶ τρίς καὶ τετράκις καὶ πεντάκις ἀκόμη νὰ καθαιρεθῶσι καὶ νὰ ἐκβληθῶσι τῶν ἐκκλησιαστικῶν παροικιῶν των, εἶτα δὲ νὰ ἐπανακτήσωσι τὰς ἐπισκοπὰς των εἰς θάρος τῶν ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἐγκαθιδρυθέντων διαδόχων, πολλῶν δημιουργουμένων προοτριβῶν καὶ σκανδάλων καὶ ἄλλων ἀτόπων.

Ἐπὶ Ῥαφαὴλ τοῦ Β' ἠρπάγη ὑπὸ τῶν Τούρκων τῷ 1605 ὁ πατρι-

1. Τὸ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ζριβ' (=7112) ἔτος ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ ἀπὸ Χριστοῦ γεννήσεως 1604.

αρχικὸς ναὸς τῆς Παμμακαρίστου καὶ μετετράπη εἰς ὀθωμανικὸν τέμενος, παρεχωρήθη δ' ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς Πατριαρχεῖον ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Ἐξέδοτο δ' ὁ Ῥαφαὴλ συνοδικὴν διαταγὴν, συμφώνως πρὸς τὴν ὁποῖαν οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει παρεπιδημοῦντες ἀρχιερεῖς ὄφειλον νὰ κατοικῶσιν ἐν τοῖς πρὸς τοῦτο ἀνεγερθεῖσι κελλίοις τῶν νέων Πατριαρχείων καὶ νὰ μὴ διαμένωσιν εἰς οἰκίας κοσμικὰς διὰ τὸ ἀσκανδάλιστον καὶ ἀνεπίληπτον τοῦ ἀρχιερατικοῦ χαρακτῆρος.

Τὴν πατριαρχεῖαν τοῦ Ῥαφαὴλ Β' ἐτάραξεν ἐν τέλει ὁ ἀρχολέπταρος μητροπολίτης Σερβῶν Ἰωάσαφ, ἀγωνιζόμενος νὰ ἀναρρίχηθῇ ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου διὰ τῆς ἀφειδοῦς ἐξωνήσεως τῶν συνειδήσεων τῶν ἀποτελούντων τὴν Σύνοδον ἱεραρχῶν. Καὶ καθηρέθη μὲν ἐν τέλει ὁ Ἰωάσαφ, τοῦ ἐγγράφου τῆς καθαιρέσεως αὐτοῦ ὑπογραφέντος ὑπὸ ἕξ καὶ τριάκοντα μητροπολιτῶν καὶ ἐπισκόπων, ἀλλὰ καὶ ὁ Ῥαφαὴλ ἠναγκάσθη νὰ κατέλθῃ τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου καὶ ἀπεχώρησεν ὡς εἰς ἔξοριαν¹.

Ὁ ναὸς τῆς Μονῆς, ἱκανῶς εὐμεγέθης καὶ περικαλλῆς μετὰ δύο τρούλλων, φαίνεται ὅτι ἀπεπερατώθη ἐν ἔτει 1613, διότι ἐκατέρωθεν τῆς κεντρικῆς θύρας αὐτοῦ ὑπάρχει ἀναγεγλυμμένη ἐπὶ τοῦ μαρμάρου ἡ χρονολογία ΑΧΙΓ'—1613, Ἄτυχῶς ὁ ναὸς δὲν ἔχει οἰκοδομηθῆ οὔτε ἐπὶ καλῆς τοποθεσίας, οὔτε καὶ ἐπὶ στερεοῦ ἐδάφους, διότι εὐρηταὶ ἐντὸς χαράδρας, πλησίον χειμάρρου, καὶ δὴ ἐπὶ χώρου, τὸν ὁποῖον τὰ ἀναδλύζοντα πέριξ ἀφθονα ὕδατα καθιστῶσιν ἡμιστὰ ἀσφαλῆ.

Προσείλκυσε δὲ πιθανῶς τὸν κτήτορα ἢ θέσει αὐτῇ λόγῳ ἀφ' ἐνὸς μὲν τοῦ πλησίον ρύακος, ἐξ οὗ ἡδύνατο νὰ ὑδρεύηται ἀφθόνως ἡ Μονή, καὶ διότι αὐτόθι παρέκειντο ἱκανὰ ἐρείπια ἀρχαίου συνοικισμοῦ, τὰ ὁποῖα ὁ προμνησθεὶς κτήτωρ τῆς Μονῆς Μάξιμος Μαγνέντιος ἐχρησιμοποίησεν ὡς πρόχειρον οἰκοδομήσιμον ὕλικόν. Ἰκανὰ λειψανα τοῦ παλαιοῦ τούτου συνοικισμοῦ σώζονται καὶ μέχρι σήμερον, ἐπιπεχωσμένα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς τὰς ἄκτας τοῦ παραβῆδοντος χειμάρρου. Φαίνεται δ' ὅτι οἱ αὐτόθι οἰκοῦντες ἦσαν μεταλλωρύχοι ἐργαζόμενοι εἰς τὸ ἐγγύς, εἰς ἀπόστασιν ὅσον 300 μέτρων, ὑπάρχον ἀρχαίον ἑλλητικὸν μεταλλεῖον, ἐν ᾧ ἐκδηλα εἶνε τὰ ἴχνη ἀρχαίων μαστεύσεων.

1. Ἁ θ α ν α σ τ ο ῦ Κο μ ν η ν ο ῦ Ἰ ψ η λ ἄ ν τ ο ῦ, Τὰ μετὰ τὴν Ἄλωσιν (1453—1789), ἐκδιδόντος ἀρχιμανθροῦ Γερμανοῦ Ἀφθονίδου, Σιναΐτου, ἐν Κωνσταντινουπόλει 1870, σ. 122.—Μ ε λ ε τ ῖ ο ῦ Ἁ θ η ν ὠ ν, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, τ. Γ', ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας 1784, σ. 429 κ. ε.—Μ α θ ἄ. ἐνθ. ἀν., σ. 119 κ. ξ.—Γ ε δ ε ὦ ν, ἐνθ. ἀν., σ. 543—4.

Ἐνεκα τῆς κακῆς, ὡς εἴρηται, συστάσεως τοῦ ἐδάφους, ὁ ναὸς ἔπαθε καθίζησιν πρὸς ἰκανῶν χρόνων, διαβράγεις κατὰ μήκος εἰς δύο. Ἐπαθε δὲ καὶ ἄλλας σημαντικὰς ζημίας ὁ ναὸς, ὅστις σημειωτέον ἔχει, καθ' ἃ καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν εἶπομεν, δύο τρούλλους, τὸν ἕνα ἀνωθεν τοῦ ἱεροῦ θήματος, καὶ τὸν ἄλλον, τὸν μεγαλύτερον, εἰς τὸν μεσόναον. Αἱ βλάβαι ἐπῆλθον ἐπειδὴ ἀφ' ἑνὸς μὲν οἱ τοῖχοι τοῦ ναοῦ, ἔχοντες πλάτος μόλις 0,60 τοῦ μέτρου, ἐξέκλινον τῆς καθέτου λόγῳ καὶ τῆς κατολισθήσεως τοῦ ὑπ' αὐτοὺς ἐδάφους, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι οἱ τοῖχοι δὲν συνέχονται πρὸς ἀλλήλους, ἀλλὰ διακόπτονται ὑπὸ τόξων, τῶν ὁποίων τὸ πλάτος τῶν λίθων εἶνε μόλις 0,30 τοῦ μέτρου, καὶ τελευταῖον διότι οἱ ὑποβαστάζοντες τοὺς τρούλλους τοῦ ναοῦ μαρμαρίνοι κίονες, διαμέτρου καὶ οὗτοι μόλις τριάκοντα ἑκατοστομέτρων, ἐκ τοῦ ἐπικαθημένου βάρους ἐνιαχοῦ διεβράγησαν.

Τὸν παντελῆ ἀφανισμόν τοῦ ναοῦ ἠθέλησε νὰ προλάβῃ τελευτῶντος τοῦ ΙΗ' αἰῶνος ὁ ἐκ τῶν προκρίτων τῆς νήσου Νικόλαος Γ. Κονδύλης, υἱὸς τοῦ κοτζάμπασα Γεωργάκη Κονδύλη. Οὗτος ὑπὸ ἐνθέου ζήλου κινούμενος προσέβη εἰς σημαντικὰς ἐπιδιορθώσεις τοῦ ναοῦ, ἐντειχίσας τοὺς διαβραγέντας κίονας, ἀνεγείρας νέα τόξα ἀντὶ τῶν παλαιῶν καὶ πολλὰ ἄλλα κενὰ διὰ τοίχων συμπληρώσας. Ἀλλὰ πάντα ταῦτα ἐπὶ ματαίῳ. Ὁ ναὸς ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν παρεκκλίνων τῆς θέσεώς του κατέστη ἤδη ἐτοιμόρροπος καὶ θάττον ἢ βράδιον θὰ ἐπέλθῃ ἡ μοιραία καταστροφή, ἄλλως οὐδενὸς ὑπάρχοντος σήμερον τοῦ μεριμνῶντος πρὸς σωτηρίαν αὐτοῦ.

Ἡγούμενος τῆς Μονῆς τοῦ Παντοκράτορος γνωστὸς εἰς ἡμᾶς εἶνε εἰς καὶ ὁ μόνος, ὁ Γαβριὴλ Μπραΐλας, διότι ὁ βίος τῆς Μονῆς ταύτης δὲν παρετάθη ἐπὶ μακρόν. Περὶ τοῦ ἡγουμένου τούτου πληροφορούμεθα ἐκ τινος ἐπιγραφῆς ἐντετειχισμένης ἐπὶ τοῦ παρεκκλησίου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου κειμένου ἐπὶ τοῦ ἀπέναντί τῆς Μονῆς τοῦ Παντοκράτορος ὑψώματος. Ἡ ἐπιγραφή αὕτη, κεφαλαιώδεις γράμμασι κεχαραγμένη κατὰ τὸ βυζαντιανὸν ἰδιότυπον, ἔχει ὡδε κατὰ κοινήν μεταγραφὴν:

Ὁ θεὸς καὶ πάνσεπτος ναὸς τοῦ μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου ἐγένετο διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου Γαβριὴλ ἱερομοιάχου καὶ καθηγουμένου Παύλου καὶ τῆς συνοδίας. 1610.

Πλὴν τῆς εἰς τὸ ὑπέρθυρον τοῦ ναοῦ τοῦ Παντοκράτορος χρονολογίας ΑΧΙΓ' σώζονται πρὸς τούτοις ἐν τῇ ἰδίῳ ναῷ καὶ αἱ ἐξῆς ἐπιγραφαί. Ἐπὶ τῶν κιονοκράνων τῶν ὑποβασταζόντων τὸν τρούλλον τοῦ ἁγίου θήματος μαρμαρίνων κίωνων, ἐπὶ μὲν τοῦ ἀριστεροῦ ἡ ἐξῆς:

Κύριος φωτισμός μου και σωτήρ μου, τίνα φοβηθήσομαι;

Ἐπί δὲ τοῦ δεξιοῦ κίονος:

Κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μου, ἀπὸ τίνος δειλιάσομαι;

Ἐπί μαρμαροῦ δὲ κάτωθεν τῆς Ἁγίας Τραπεζῆς ἢ ἐξῆς:

... Διὰ συνδρομῆς και ἐξόδου Γαβριὴλ ἱερομονάχου τοῦ πικλήν Μπράϊλα ἀνεκαινίσθη ἐκ βάθρου οὗτος ὁ θεῖος και πάνσεπτος ναὸς τοῦ μεγάλου Θεοῦ και Σωτήρος. 1613.

Ἡ Μονὴ τοῦ Παντοκράτορος ὑπῆρξε βραχύδιος, διότι μόλις μετὰ τεσσαρακονταετίαν ἀπὸ τῆς συστάσεώς της, τῷ 1634, συνεχωνεύθη πρὸς τὴν Μονὴν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἢ Ἁγίας. Τί ἐμεσολάβησεν εἶνε ἄγνωστον, ἀλλ' ἐκ παραδόσεως θυρλλεῖται, ὅτι ἐκλιπόντος τοῦ κτήτορος αὐτῆς Μαξίμου Μαγνηντίου, τοῦ και Μωϋσῆ καλουμένου, οἱ ἐν αὐτῇ μοναχοί, περιελθόντες εἰς διαφωνίας, και ἐπιβαρύναντες αὐτὴν μὲ δυσβάστακτα χρέη, ἐπροτίμησαν τὴν διάλυσιν και συγχώνευσιν αὐτῆς μετὰ τῆς Μονῆς Ἁγίας, πρῶτος δὲ ὅστις ἀπεφάσισε νὰ ἐγκαταλείψῃ ταύτην εἶνε ὁ ἀνωτέρω ἀναφερόμενος ἡγούμενος αὐτῆς Γαβριὴλ Μπράϊλας, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τοῦ ἐξῆς ἀνεκδότου ὁμολογητικοῦ γράμματος:

1634 μηνὶ ἀπρηλλίῳ.

† Τὴν σήμερον διὰ τοῦ παρόντος ὁμολογητικοῦ γράμματος ὁμολογῶ ἐγὼ ὁ παπᾶ γαυριὴλ μπράηλας τοῦ ποτὲ λαζάρου μπράηλα υἱός, πῶς μὲ τὸ ἴδιόν μου θέλημα αὐτοθελῶς και αὐτοπροερέτως θέλω και ποιῶ τὴν παρούσαν ἀφιέρωσιν εἰς τὸ μοναστήριον τῆς ἁγίας. και πρότερον μὲν ἀφιέρωτο τὰ σπίτια ὅπου ἔχω εἰς τὸ χωρίον τοῦ ἀμολόχου ὡς καθὼς εὐρίσκονται μὲ τὸν κῆπον και σικάμυνα και τὴν ἀπάνω μεριά ὅπου εἶναι τὰ σικάμυνα τῆς Ἐρήνης. ἀκόμη και τὸ ἀμπέλι ὅπου εἶναι στὴν πέρα μεριά ὡς καθὼς εὐρίσκεται. Ἀκόμη εἰς τὸν φελο¹ τὸ . . . ὡς καθὼς εὐρίσκεται τὸ σύνορό του, μὲ κελλία, μὲ λάηνα² και μὲ ληοτρίβι· ἀκόμη και ἡ πεζούλαις νὰ εἶναι τοῦ μοναστηρίου οἱ ἀποκάτο· ἀκόμη και ὁ μεγάλος κήπος καθὼς χορτίζει τὸ μερτικό μου και ἀπόξω τὸ χοράφι ὅπου ἔχει τὴν χαμολάκα ὡς καθὼς εὐρίσκεται. ἀκόμη και τὸ ἀμπέλι εἰς τὸ σιδόντα³ ὅπου ἔχω ἀπὸ τὴν δαμασκηνή, ὡς καθὼς εὐρίσκεται νὰ εἶναι και αὐτὰ τοῦ ἀνωθεν μοναστηρίου. ἀκόμη και τὸ κλεῖσμα ὅπου ἔχω ἀπὸ τὸν δημητράκη και ἀπὸ πάνω μεριά τὸ κομάτι, ὡς κρα-

1. Χωρίον τοῦ Γαυρείου. 2. Ἐλαιόδενδρα.

3. Ὁ Σιδόντας εἶνε μικρὸν χωρίον ἢ μᾶλλον εἰς τῶν πολλῶν συνοικισμῶν τοῦ μεγάλου ἐκτασιν κατέχοντος Μακροταντάλου τοῦ Γαυρείου.

τοῦν τὰ σύνορά μου ὡς καὶ τοῦ μιχάλη· καὶ εἰς τοῦ νίκα τὴν πέρα μερὶά ἄλλο κομάτι· ἀκόμη λέγει ὁ ἄνωθεν ἱερομόναχος παπᾶ κύρ Γαυριήλ ὅτι εἰς ὅπιον τόπο ὅπου νὰ εὐρίσκονται πράγματα ὅπου νὰ χωρίζονται τὰ σύνορά του νὰ εἶναι τοῦ ἄνωθεν μοναστηρίου τῆς ἁγίας, ξεχωριστὰ τοῦ παιδιοῦ, ἦγουν τοῦ μουλίκια, καὶ εἰς αὐτὸ ἀποφαίνεται ὁ ἄνωθι παπᾶ κύρ Γαυριήλ καὶ λέγει ὅτι ἡ παρούσα ἀφιέρωσις νὰ εἶναι στερεὰ καὶ ἀμετακίνητος, καὶ τὰ ἄνωθι ἀφιερομένα νὰ εἶναι τοῦ μοναστηρίου αὐτοξούσια καὶ αὐτοθέλητα, καὶ εἰς βεβαίωσιν τῆς ἀληθείας κἀνω ἐπίτροπόν μου τὸν κύρ δημητράκι κἀήρη νὰ πηγαίνει εἰς τὸν ἀφέντη τὸν καδῆ νὰ τὸ κάνει χονγγέτι. καὶ εἰς βεβαίωσιν τῆς ἀληθείας ἐγένετο τὸ παρὸν ἐμπροσθεν τῶν κάτωθεν γεγραμμένων μαρτύρων, καὶ νὰ εἶμαι ἀπὸ τὴν σήμερον κοινοδιότης τοῦ μοναστηρίου ἔπου καὶ ἂν εὐρεθῶ, καὶ ἀνίσως καὶ μὲ εὐρεὶ ἀσθένεια νὰ ἔχει τὸ μοναστήρι τὴν ἔνιαν μου, ὡς καθὼς εἶναι τὸ πρέπον. ἀκόμη ἀφιερῶν καὶ τὰ ἱερά μου, φελόνι, στιχάρι, ἐπιτραχήλι, μὲ τοῦτο νὰ πηγένουν τὴν ἑορτὴν τοῦ σωτήρος καὶ νὰ λειτουργοῦν τὸν παντοκράτορα. ἀκόμη εἰς τὸ χωριὸ τὰ σπίτια καὶ κῆπον ὡς καθὼς εὐρίσκονται. Καὶ τὸ μισὸ κλεῖσμα στοῦ παλεστοῦ¹ καὶ τὸ σπίτι τοῦ δημητράκι μπράηλα καὶ νὰ γράψουν εἰς τὴν παρισία τοῦτα τὰ ὀνόματα, παρθενίου ἱερομονάχου, γαυριήλ ἱερομονάχου, λαζάρου, ἀνυσίας καὶ δαμασκηνῆς, τεμένεγα, δημητρίου.

- † γαυριήλ ἱερομόναχος στέργω τὰ ἄνωθεν.
- † παπᾶ δημήτρις βιδάλις στέργω τάνωθεν.
- † παπᾶ Ἀλέξανδρος μαρτυρῶ τάνωθεν.
- † νικολὸς μαμάις μαρτυρῶ τὰ ἄνωθεν.
- † νικολὸς λιοπύρος μαρτυρῶ τὰ ἄνωθεν.
- † ληνάρδος θάλης μαρτυρῶ τὰ ἄνωθεν.
- † λινάρδος διαπούλης μαρτυρῶ.

Μετὰ μῆνα δὲ περίπου ἡ μονὴ τοῦ Παντοκράτορος ἐπισήμως πλέον προσαρτᾶται εἰς τὴν μονὴν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἢ Ἁγίας διὰ τοῦ ἐξῆς πρακτικοῦ φέροντος καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Ἄνδρου Κυρίλλου².

1. Τὸ Παλαστοῦ εἶνε συνοικισμὸς τοῦ Μαυροταντάλου πρὸς τὸ Βαριδι.

2. Περὶ τοῦ Ἄνδρου Κυρίλλου βλ. Δ. Δ. Π α σ χ ἄ λ η, Ἐναγραφή χρονολογικὴ τῶν ἀπὸ Χριστοῦ ἀρχιερατευσάντων ἐν Ἄνδρῳ ἀπὸ Ζωΐλου (362) μέχρι Μητροφάνους († 1889) καὶ εἰδήσεις ἱστορικαὶ περὶ αὐτῶν, ἐν περιοδ. Θεολογία, τ. Δ' (1926), σ. 252—4.

1634 ἐν μηνὶ μαΐῳ 25.

† Διὰ τοῦ παρόντος γράμματος δилоπιῶν τοῖς πᾶσιν, ὅτι ὁ δσιώ-
τατος ἐν ἱερομονάχοις παπᾶ κὺρ γαβριήλ υἱὸς τοῦ ποτὲ κὺρ λάζαρου
μπράηλα μὲ τὸν δσιώτατον ἐν μοναχοῖς κὺρ Θεοφάνη καὶ ὡς ἰδιοκτη-
τορες τοῦ μοναστηρίου τοῦ παντοκράτορος τοῦ εὐρισκομένου ἐν καμάρα
τοῦ ἀμολόχου ἀφιερώνουν αὐτὸ ἀπὸ τὴν σήμερον εἰς τὸ μοναστήριον
τῆς ἀγίας καὶ ζωοδόχου πηγῆς, νὰ εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν πατέ-
ρων τοῦ τε ἡγουμένου καὶ προηγουμένου καὶ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν, καὶ
νὰ ἔχωσιν ἐξουσίαν νὰ στέλλωσιν ἀδελφούς ὅποιους ἐρίζουν νὰ ἐπιτη-
ροῦν καὶ νὰ διαφεντεύουν ὡς γνήσιοι οἰκοκύριδες τὸ ἄνωθεν μοναστή-
ριον· καὶ ἀκόμη εἴ τι μούλκια ὅπου νὰ εὐρίσκονται νὰ ἔχει τὸ ἄνωθεν
μοναστήριον τοῦ παντοκράτορος, στεκούμενα καὶ περπατούμενα, ἔλα
ἔσα εὐρίσκονται εἰς τὸ νησίον τῆς ἀντροῦ, τόσο ψυχικὰ ὡσάν καὶ
ἀφιέρωσαις, ἔλα νὰ εἶναι ἀφιερωμένα καὶ αὐτεξουσία εἰς τὸ ἄνωθεν
μοναστήριον τῆς ἀγίας καὶ ζωοδόχου πηγῆς, καὶ εἰς πίστωσιν τῆς
ἀληθείας ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν καὶ ἐβάλαμε καὶ τοὺς κάτωθι ἀξιπί-
στους μάρτυρας.

† Ὁ ἄνδρου Κύριλλος

† Γαυριήλ μοναχὸς στέργω τὰ ἄνωθεν.

† Θεοφάνης μοναχὸς στέργω τὰ ἄνωθεν.

Ἐν τῷ κώδικι δὲ τῆς μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς εὐρηται καὶ τὸ ἐξῆς
σχετικὸν ἔγγραφο, ἀνέκδοτον ἐπίσης ὄν, ἐν ᾧ ἐκτίθενται εὐκρινῶς οἱ
λόγοι τῆς συγχωνεύσεως τῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος πρὸς τὴν τῆς
Ζωοδόχου Πηγῆς.

† Ἡ ταπεινότης ἡμῶν μετὰ τῶν ἐντιμωτάτων αὐτῆς κληρικῶν καὶ
τιμωτάτων ἀρχόντων, δρώντες τὸ μοναστήριον τοῦ Παντοκράτορος τὸ
εὐρισκόμενον εἰς τὸ μέρος τοῦ Ἀμολόχου ἀδιόρθωτον, καὶ εἰς τέλειον
ἀφανισμόν καὶ ἐρήμωσιν, διὰ τὸ μὴ εἶναι εἰς αὐτὸ κυβερνήτας καὶ διορ-
θωτάς, ἀλλὰ μόνον ἀφανιστάς, καὶ εἰς χρεὸς ἐβαλλόν τὸ μοναστήριον
οὐκ ὀλίγον, καθὼς αἱ ὁμολογίαι τοὺς μαρτυροῦν, καὶ ἰδόντες τὸν ἀφα-
νισμόν τὸν παντελεῖ ὅπου ἐμελλε νὰ γείνη εἰς αὐτό, γνώμη κοινῇ ἴδα-
μεν (sic) καὶ ἀπεφασίσαμεν ὅτι τὸ αὐτὸ μοναστήριον τοῦ Παντοκρά-
τορος νὰ εἶναι καὶ νὰ εὐρίσκειται ὑπὸ τὴν θέλησιν καὶ δικίησιν τοῦ
μοναστηρίου τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ἡγουν τοῦ κατὰ καιρὸν ἡγουμένου
εἰς αὐτό, καὶ πατέρων, εἰς καλλιέργειαν καὶ ἀνακαίνισιν τοῦ μοναστη-
ρίου, καὶ εἶναι, καὶ κράζεται τὸ αὐτὸ μοναστήριον κοινόβιον μὲ τὸ
μοναστήριον τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς εἰς ἅπαντα χρόνον

μετὰ τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ καὶ πραγμάτων, κινητῶν καὶ ἀκινήτων, εἰς μνημόσυνον τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν καὶ κτιτόρων καὶ ὅστις ἐναντίος φανῆ τῆς παρουσίας ἀποφάσεως, εἰ μὲν ἱερεὺς καὶ μοναχός, ἀργός ἔστω, ἐὰν δὲ λαϊκὸς ἀφωρισμένος παρὰ θεοῦ διὸ καὶ τὸ παρὸν ἐγένετο εἰς ἀσφάλειαν, καὶ κατεστρώθη ἐν τῷ παρόντι κώδικι τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς κατὰ τὸ ἀχλε', ἐν μηνί Ἰανουαρίῳ.

† Ὁ ἁγίου Κύριλλος

Ἔπονται 17 ὑπογραφαὶ ἱερέων καὶ προκρίτων.

Σώζεται δὲ καὶ σφραγὶς τῆς μονῆς¹, εἰκονίζουσα εἰς τὸ μέσον τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Σωτῆρος, πέριξ τῆς ἧς ἀναγινώσκεται ἡ ἐπιγραφή: † ΗΕΡΟΘΕΟΥ ΗΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ Κ/: ΑΝΘΙΜΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΤΟΚΡΑΤΟΡΑ. Ἡ χρονολογία δυσδιάκριτος.

Ἐν ἁγίου.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Π. ΠΑΣΧΑΛΗΣ

1. Βλ. ταύτην πρόσθεν ἐν πανομοιότητι.